

Nieuwsbrief voor gemeenten

November 2014

Halfjaarlijkse uitgave

Inhoud

[Gemeente in beeld](#)

[Wijken en buurten](#)

[Onlangs gepubliceerd](#)

[Onderzoek op maat](#)

[Overig nieuws](#)

[Toegelicht: \(regionale\) toelichtingen in StatLine](#)

[Meer informatie](#)

In deze nieuwsbrief

In deze derde uitgave van de nieuwsbrief vindt u een overzicht van de nieuwste cijfers en publicaties op lokaal niveau en overige ontwikkelingen op het gebied van regionale en ruimtelijke statistieken.

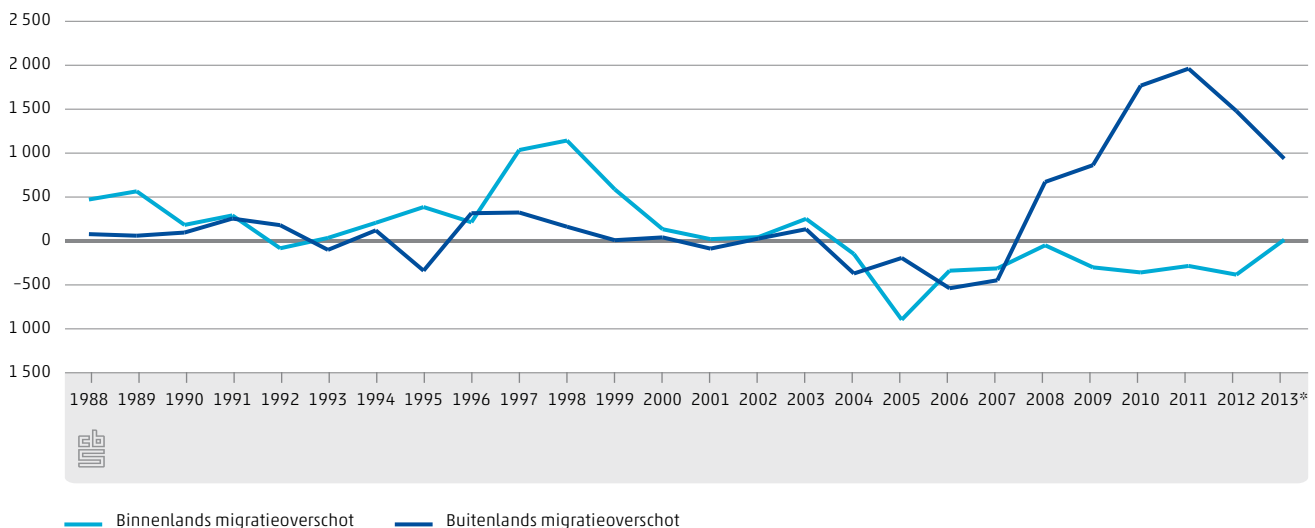
(De)centraal

Nog enkele weken te gaan, en dan zullen de decentralisaties hun beslag krijgen. Dan worden gemeenten eerstverantwoordelijk voor maatschappelijke ondersteuning, jeugdzorg en arbeidsparticipatie. Het Centraal Bureau voor de Statistiek gaat in elk geval op de terreinen Jeugd en Participatie een centrale rol spelen in de informatievoorziening voor gemeenten. Vanaf 1 januari 2015 verzorgt het CBS de verzameling en publicatie van beleidsinformatie voor gemeenten en het Rijk. In volgende nieuwsbrieven meer hierover.

Deze nieuwsbrief geeft nieuwe informatie over wijken en buurten, het Europees stedenonderzoek, gemeentelijke factsheets en statistieken op postcodeniveau.

Wij wensen u veel leesplezier.

1. Binnenlands en buitenlands migratieoverschot Maastricht, 1988-2013*

Gemeente in beeld

Vestiging en vertrek van buitenlandse migranten is per gemeente afhankelijk van verschillende factoren. Voor de universiteitsstad Maastricht is de trend van de afgelopen jaren grotendeels te verklaren door het komen en gaan van buitenlandse studenten. Veruit de meeste inkomende studenten komen uit Duitsland, maar dat aantal is inmiddels sterk afgenomen. Wilt u weten hoe het zit in uw gemeente? [Neem dan een kijkje in de tabel Bevolkingsontwikkeling; regio per maand.](#)

Wijken en buurten

Nieuwe richtlijnen indeling wijken en buurten

Wijk- en buurtindelingen van gemeenten zijn regelmatig onderhevig aan wijzigingen. Aanleiding kan een gemeentelijke herindeling zijn, maar ook bijvoorbeeld de bouw van een nieuwe wijk. Om het maken van een nieuwe indeling voor gemeenten te vereenvoudigen, zijn nieuwe richtlijnen in de maak met als doel om de wijken en buurten van gemeenten beter vergelijkbaar te krijgen. Dit is een wens van veel onderzoekers. De richtlijnen worden opgesteld door het CBS in samenwerking met een tiental gemeenten. De verwachting is dat deze richtlijnen in de eerste helft van 2015 gepubliceerd zullen worden.

Kerncijfers wijken en buurten

Begin augustus is de StatLinetabel Kerncijfers wijken en buurten geactualiseerd. De tabel bevat nieuwe cijfers over onder meer de thema's wonen (2013), inkomen (2012) en nabijheid voorzieningen (2012 en 2013). Alle wijk- en buurtstatistieken zijn nu tot en met 2012 beschikbaar. Naar verwachting zullen in

november cijfers over 2013 worden opgenomen over de thema's bedrijfsvestigingen, sociale zekerheid en energie. Een nieuwe tabel met de wijk- en buurtindeling van 2014 zal worden toegevoegd in StatLine. Daarin staan voorlopig alleen nog statistieken over inwoners en huishoudens in 2014. Bij selectie van alle gemeenten, wijken en buurten tegelijk is downloaden van de cijfers vanuit StatLine niet mogelijk. Daarom kan via www.cbs.nl/buurtcijfers een excelbestand met wijk- en buurtcijfers voor heel Nederland worden gedownload.

Onlangs gepubliceerd

StatLine

Samenstelling huishoudens 2014

Eind augustus is de tabel 'Huishoudens; samenstelling, regio' geactualiseerd met de gegevens van 2014. Aan de hand van deze tabel kan op gemeentelijk niveau een overzicht worden gemaakt van de grootte van het huishouden en leeftijd van de zogenaamde referentiepersoon.

[Neem een kijkje in de tabel](#) en maak eigen selecties.

Afgegeven vergunningen voor nieuwbouwwoningen juli 2014

In september zijn aan de tabel 'Nieuwbouwwoningen; afgegeven vergunningen' de gegevens van juli 2014 toegevoegd. Via deze tabel kunnen de afgegeven nieuwbouwvergunningen per maand onder andere gesplitst worden naar regio, opdrachtgever voor de bouw en de eigendomsvorm (huur- en koopwoningen).

[Neem een kijkje in de tabel](#) en maak eigen selecties.

Bedrijfsvestigingen 2014

Eind september zijn vijf regionale tabellen met 'Vestigingen van bedrijven' geactualiseerd. Het betreft cijfers over het

aantal vestigingen per bedrijfstak, grootte en rechtsvorm, buitenlandse zeggenschap, oprichtingen en opheffingen en economische activiteit. Uit de tabellen blijkt onder meer dat in Zuid-Holland de meeste bedrijvigheid is en in Zeeland de minste. Verder groeide de bedrijvigheid in de periode 2008–2014 in Flevoland het meest en in Limburg het minst.

[Neem een kijkje in de tabellen door op één van bovenstaande onderwerpen te klikken en maak eigen selecties.](#)

Geregistreerde criminaliteit 2013

De tabel 'Geregistreerde criminaliteit; soort misdrijf, regio' is geactualiseerd met de voorlopige jaarcijfers over 2013. Op basis van deze tabel is een kaart samengesteld waaruit blijkt dat het percentage opgehelderde misdrijven per gemeente fors verschilt.

[Neem een kijkje in de tabel en maak eigen selecties.](#)

Gemeentelijk afval 2013

Eind juni is de tabel 'Gemeentelijk afval, hoeveelheden' geactualiseerd met de voorlopige cijfers over 2013. Deze tabel geeft informatie over de hoeveelheden afval die de gemeenten hebben ingezameld. Het gaat daarbij om zowel afval van huishoudens als om reinigingsdiensten- en overig afval.

[Neem een kijkje in de tabel en maak eigen selecties. Of vergelijk de hoeveelheid huishoudelijk afval van uw gemeente met andere gemeenten \(2012\).](#)

Artikelen

Uitdagingen door vergrijzing bevolking verschillen per gemeente

Het CBS signaleert in zijn bevolkingsprognose dat in 2019 voor het eerst de helft van de volwassen bevolking van Nederland ouder zal zijn dan 50 jaar. De vergrijzing is echter niet gelijk verdeeld over alle gemeenten. Op 1 januari 2014 is al in 264 gemeenten meer dan de helft van de volwassenen een 50-plusser. Het minst vergrijsd is de gemeente Utrecht, met minder dan 30 procent 50-plussers binnen de volwassen bevolking. De verschuiving in de leeftijdsopbouw biedt tal van uitdagingen per gemeente. De ouderenconsument wordt een steeds belangrijkere doelgroep, zoals blijkt uit initiatieven vanuit de marktsector zoals 50-plusbeurzen, datingsites voor 50-plussers en een ouderenomroep.

[Lees verder.](#)

Steeds meer buitenlandse studenten naar Nederland

Steeds meer buitenlandse studenten kiezen ervoor om in Nederland te studeren. De studenten zijn vooral afkomstig uit Europa en Azië. Als woonplek kiezen deze studenten vaak een universiteitsstad. In Amsterdam wonen de meeste studenten, maar in Maastricht is in de periode 2008–2011 het aantal buitenlandse studenten het sterkst gegroeid.

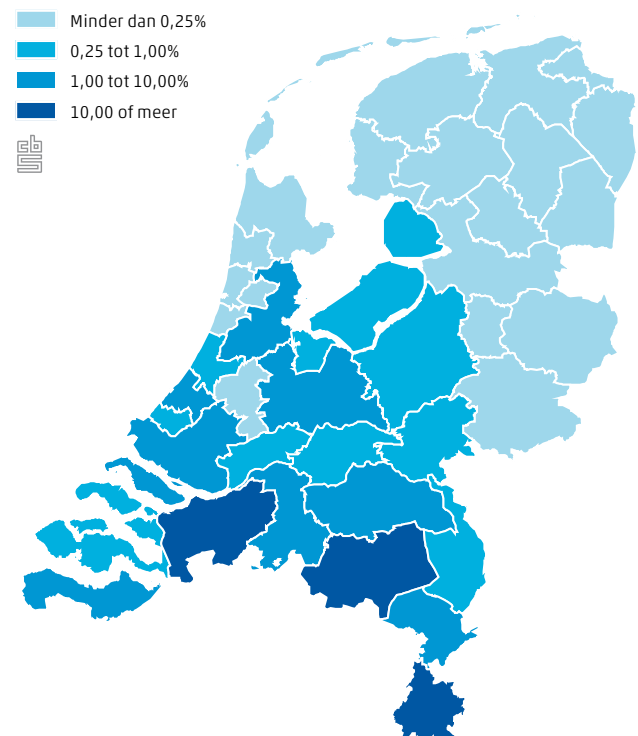
[Lees verder in de Internationaliseringsmonitor 2014, vierde kwartaal.](#)

Grenspendel wordt verkozen boven migratie

In 2012 werkten op de Nederlandse arbeidsmarkt bijna 40 duizend werknemers met een woonplaats in België en 41 duizend werknemers met een Duitse woonplaats. Deze pendelaars werken meestal niet ver van de grens. Daarnaast waren er in 2012 bijna 11 duizend Belgen en ongeveer 27 duizend Duitsers woonachtig én werkzaam in Nederland.

[Lees verder in de Internationaliseringsmonitor 2014, vierde kwartaal.](#)

2. Aandeel van totaal pendelaars per COROP-gebied woonachtig in België, 2012

Glastuinbouw staat onder druk

De glastuinbouw speelt zich voor het grootste deel in de Randstad af. Zuid-Holland is veruit de grootste kassenprovincie. In 2013 was 51 procent van het areaal glastuinbouw er te vinden. Dat areaal is sinds 2000 met 900 hectare afgenomen. Vooral in het Westland staat de glastuinbouw onder grote ruimtedruk. Noord-Brabant is de tweede kassenprovincie met 14 procent van het totale areaal. Sinds 2000 is het areaal er met 270 hectare toegenomen, vooral in het westen van de provincie. De glastuinbouw is in de Randstad sterk geconcentreerd in enkele gemeenten. Buiten de Randstad komt de glastuinbouw meer verspreid voor.

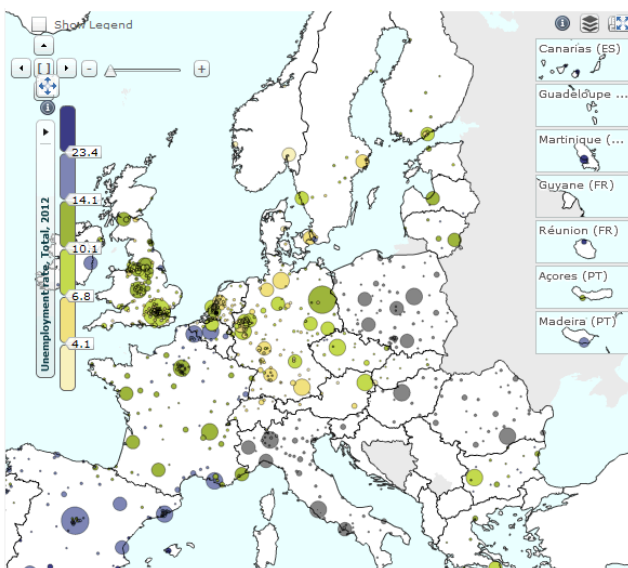
[Lees verder.](#)

City Statistics Illustrated

Statistieken op stedelijk niveau

Sinds 1995 maakt Eurostat statistieken over de grote steden in Europa. De verzameling van gegevens, de tijdigheid en volledigheid, is sinds 2012 sterk verbeterd. Dat geldt ook voor de publicatie van de gegevens. Speciale tabellen over deze statistieken zijn hier te vinden. In het nieuwe [City Statistics Illustrated](#) zijn enkele belangrijke indicatoren over bevolking, huishoudens, arbeid, werkloosheid en transport in een interactieve kaart te bekijken.

3. Interactieve kaart werkloosheidsgegevens, 2012

Bijna alle steden met 50 duizend inwoners of meer zijn erin opgenomen. Er zijn 51 Nederlandse steden onderdeel van deze statistiek: van Amsterdam tot Ede, Sittard-Geleen en Hoorn.

Onderzoek op maat

Regionaal economische factsheets

Het Centrum voor Beleidsstatistiek van het CBS heeft in samenwerking met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland een aantal regionale factsheets gemaakt met daarin de belangrijkste economische trends per regio op een rij. De factsheets brengen de informatie die bij het CBS beschikbaar is over een regio, op een overzichtelijke manier bij elkaar. De factsheets bevatten een beschrijving van de ontwikkelingen op het gebied van economie, innovatie, werk en inkomen, met daarbij figuren en kaartjes. Neem [hier](#) een kijkje in één van de factsheets. Ook voor andere regionale niveaus (gemeenten, provincies) kan het [Centrum voor Beleidsstatistiek](#) zo'n factsheet maken.

Verplaatsingsonderzoek

Het Centrum voor Beleidsstatistiek heeft onderzocht op welke manier mensen zich verplaatsen in de gemeente Utrecht. Reizigers van of naar Utrecht kiezen in één op de zes gevallen voor het openbaar vervoer, wat veel meer is dan in de rest van Nederland. De gemiddelde Nederlander kiest slechts één op de twintig keer voor de trein, bus, tram of metro. Van en naar Utrecht wordt juist minder vaak voor de auto gekozen.

Informeer voor de mogelijkheden om voor uw gemeente een verplaatsingsonderzoek uit te laten voeren bij het [Centrum voor Beleidsstatistiek](#).

Kenmerken van verhuizers

Het Centrum voor Beleidsstatistiek heeft een [tabellenset](#) gepubliceerd met het aantal verhuizingen per gemeente, wijk en buurt. Uitgesplitst naar het type huishouden, het besteedbaar huishoudinkomen en de verhuisrichting. Op een regionale schaal blijken de verhuisc Bewegingen opvallend stabiel (zie figuur 4). Wel zijn er grote verschillen tussen regio's. In Twente en Zuid-Limburg is ruim 80 procent van de verhuizers afkomstig uit de eigen regio. In Delft en Westland is dit aanzienlijk lager. Urk is de gemeente met het hoogste percentage binnengemeentelijke verhuizers. Informeer voor aanvullende onderzoeksmogelijkheden voor uw gemeente bij het [Centrum voor Beleidsstatistiek](#).

Overig nieuws

Herziening COROP-indeling

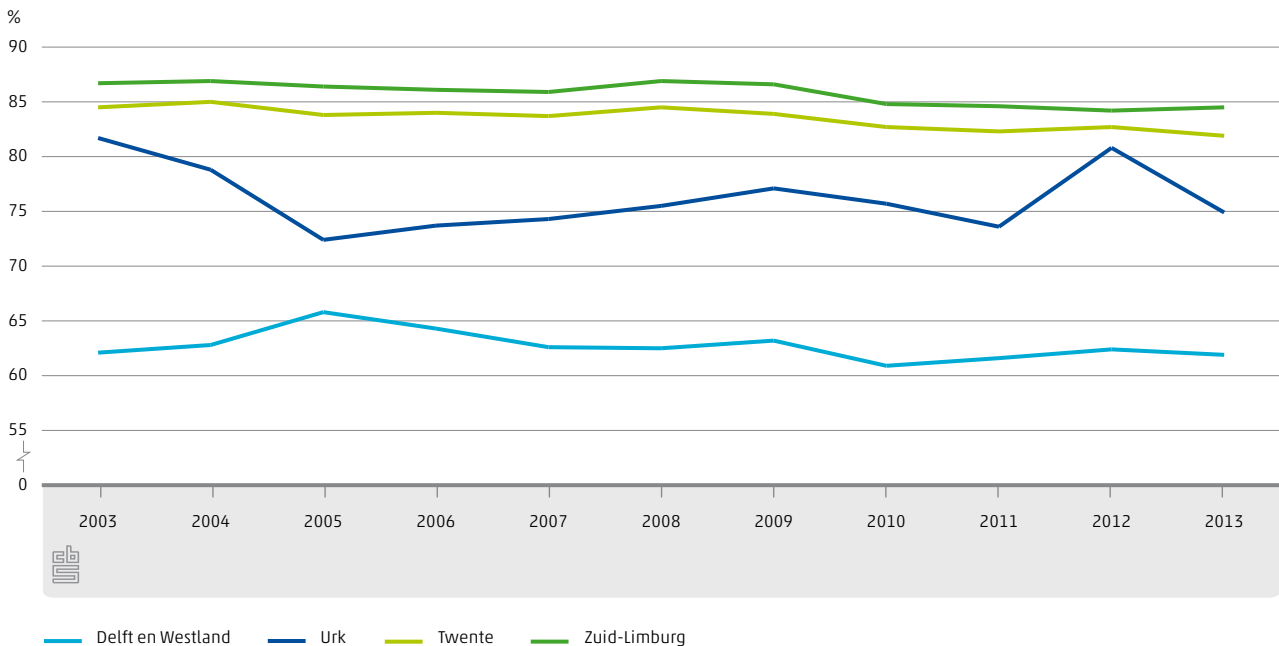
In de vorige nieuwsbrief is al melding gemaakt van het onderzoek naar een mogelijke herziening van de COROP-indeling. Zo'n herziening is nu (nog) niet nodig omdat de kabinetsplannen om te komen tot nieuwe provincies/landsdelen (vooralsnog) van de baan zijn. Wel is inmiddels een methode ontwikkeld waarmee de COROP-gebieden snel en objectief hervormd kunnen worden indien nodig. Dit gebeurt op basis van forensenstromen.

De nieuwe methode kan ook worden ingezet in geval van grootschalige herindeling van gemeenten over verschillende COROP-grenzen heen. In Groningen bijvoorbeeld zijn, binnen de huidige drie COROP-gebieden, vergevorderde plannen om terug te gaan van 23 naar 6 gemeenten.

Postcodestatistieken

De afgelopen jaren golden er beperkingen voor het publiceren en leveren van statistieken op het niveau van de postcode. Na een rechtszaak en een hoger beroep hebben het ministerie van Infrastructuur en Milieu en PostNL uiteindelijk een schikking getroffen. De lopende juridische geschillen over levering en gebruik van postcodes zijn hiermee voorbij. Nu er duidelijkheid is over het gebruik van de postcodes, kan het CBS meer uitkomsten maken op postcodeniveau (in eerste instantie 4-posities postcode). Dit voornemen sluit aan bij een belangrijke uitkomst van de

4. Regionale verhuisorientatie (% binnen de regio verhuisde personen), 2003-2013

behoeftepeiling uit de vorige nieuwsbrief, namelijk de belangstelling van gemeenten voor statistieken naar postcode.

Enquête Onkruidbestrijding door overheidsinstellingen 2013

Dit voorjaar hebben gemeenten de vragenlijst naar het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen ontvangen. Het gaat daarbij om een inventarisatie van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in openbaar groen, sportterreinen en verhardingen in 2013. Niet alleen naar het gebruik van chemie is gevraagd, maar ook naar de toepassing van beheermethoden zoals schoffelen, borstelen en stomen. De gemeenten zijn de belangrijkste overheidsinstelling bij onkruidbestrijding in de openbare ruimte, maar ook provincies, waterschappen, Rijkswaterstaat, Defensie en Prorail is om een bijdrage gevraagd. De meeste gemeenten bleken bereid de gevraagde informatie te verstrekken. De uitkomsten worden gebruikt om in het tweede kwartaal van 2015 twee StatLinepublicaties aan te passen naar 2013. Het vorige peiljaar was 2009.

Volledige databank CBS nu beschikbaar in Open-dataportaal

Vanaf juli 2014 heeft het CBS zijn volledige databank met in totaal 3400 dataverzamelingen als [open data](#) beschikbaar gesteld. Via [webservices](#) is de meest actuele data over een specifiek onderwerp direct aan te roepen, te filteren en te combineren. De data is inhoudelijk identiek aan de tabellen die in StatLine, de database van het CBS, kunnen worden opgevraagd en gedownload. Het verschil zit in de vorm van aanbieden. Het CBS wil hiermee het gebruik van statistische informatie bevorderen. Tijdens een eerdere proefperiode

ging de belangstelling vooral uit naar de dataverzamelingen met regionale gegevens. De gegevens van wijken en buurten zijn inmiddels verschenen in diverse commerciële apps waarin CBS-informatie gecombineerd wordt met andere bronnen.

Toegelicht: (regionale) toelichtingen in StatLine

StatLine is de online databank van het CBS. Vrijwel alle cijfers die het CBS publiceert, zijn hierin opgenomen en gratis beschikbaar. De database bestaat uit tabellen die naar thema geordend zijn. Regionale en ruimtelijke cijfers zijn te vinden in de map Nederland regionaal.

Elke tabel bevat, behalve de cijfers, een aantal tekstelementen die fungeren als hyperlink naar toelichtingen. In tabeltoelichtingen worden relevante wijzigingen, definities, bronnen en gebruikte methoden weergegeven. Voor een juist gebruik van de cijfers zijn de tekstelementen een belangrijke bron van informatie. Dit geldt ook voor de regionale toelichtingen, die zijn opgenomen in de verschillende regionale tabellen. Mede door gemeentelijke herindelingen zijn regionale indelingen aan verandering onderhevig, waardoor cijfers niet zonder meer in de tijd vergelijkbaar zijn.

In Medemblik bijvoorbeeld is het inwonertal in vier jaar tijd met meer dan de helft toegenomen (zie figuur 5). In de bijbehorende toelichting is te lezen dat deze gemeente in de achterliggende jaren bij een tweetal herindelingen betrokken is geweest.

5. Toelichting bij gemeente Medemblik

The screenshot shows a web browser window titled 'CBS StatLine - Tabel toelichting - Windows Internet Explorer'. The page content is as follows:

Medemblik	
Gemeentelijke herindeling per 01-01-2011, ontvangen van:	
- Andijk (GM0364),	
... 2114 hectare met 2594 woningen en 6518 inwoners	
- Medemblik (GM0420),	
... 7727 hectare met 11278 woningen en 27627 inwoners	
- Wervershoof (GM0459),	
... 2340 hectare met 3347 woningen en 8746 inwoners	
Gemeentelijke herindeling per 01-01-2007, ontvangen van:	
- Medemblik (GM0420),	
... 731 hectare met 3328 woningen en 7744 inwoners	
- Noorder-Koggenland (GM0529),	
... 4974 hectare met 4195 woningen en 10596 inwoners	
- Wognum (GM0466),	
... 2033 hectare met 2978 woningen en 8229 inwoners	
Begindatum voor 1830	

De StatLinetabel 'Gebieden; overzicht vanaf 1830' geeft voor de belangrijkste regionale indelingen een compleet overzicht van alle grenswijzigingen.

Meer informatie

De statistieken van het CBS zijn beschikbaar op onze website. Komt u via de website of StatLine niet bij de juiste cijfers terecht of heeft u vragen over publicaties van Eurostat, dan kunt u contact opnemen met de [Infoservice](#) van het CBS.

Met het portal cbs.nl/decentraleoverheden wil het CBS regionale informatie beter toegankelijk maken en u helpen uw weg te vinden in de vele gegevens en mogelijkheden. Het portal biedt overzicht en slaat een brug tussen cbs.nl en de regionale informatie in StatLine.

Wilt u snel een overzicht hebben over welke thema's het CBS informatie heeft op welk regionaal niveau, kijk dan eens in het [Overzicht regionale gegevens in StatLine](#).

Colofon

De CBS nieuwsbrief voor gemeenten is een uitgave van het Centraal Bureau voor de Statistiek.

Wilt u reageren op deze nieuwsbrief of heeft u een andere vraag over regionale of ruimtelijke statistieken van het CBS?

Mail dan naar regstat@cbs.nl.

[Aan- of afmelden](#) voor deze nieuwsbrief.